

Protokoll 10/2022

fört vid Rådet till skydd för Stockholms skönhets
sammanträde måndagen den 5 december 2022 kl. 13:30-
15:30, Bolindersalen, Tekniska nämndhuset

Övriga närvarande	Inga Varg Ordförande Leif Bolter Katarina Borg Birgitta Bremer Elisabet Jermsten Anders Johnson Måns Lönnroth Helena Nilsson Lannegren Magnus Olausson Margareta Olofsson Martina Pereira Norrman Laila Reppen Henrik Nerlund Sekreterare Monica Hector Protokollförare Susanne Höglin Handläggare Tim Kahlbom Föredragande §7
Justerare	Anders Johnson
Datum för justering	
Paragraf	§§1-13
Protokollförare	Monica Hector

**§ 1
Dagordning samt val av justerare****Beslut**

Valdes ledamot A Johnson att tillsammans med ordförande justera protokollet. Beslöts uppta ärenden i ordning enligt publicerad kallelse.

**§ 2
Nästa sammanträdesdag****Beslut**

Erinrades att Skönhetsrådet sammanträder måndag 16 januari 2023, kl. 13.30.

**§ 3
Nästa delegationssammanträde****Beslut**

Erinrades att Skönhetsrådets delegerade sammanträder måndag 12 december 2022, kl. 13.30.

**§ 4
Protokoll fört vid sammanträde 2022.11.07****Beslut**

Anmälades att protokoll fört vid rådets ordinarie sammanträde 2022.11.07 justerats i vederbörlig ordning.

**§ 5
Protokoll fört vid sammanträde 2022.11.21****Beslut**

Anmälades att protokoll fört vid rådets delegationssammanträde 2022.11.21 justerats i vederbörlig ordning.

**§ 6
Anmälningar för kännedom
Anmälda handlingar**

- Riddaren 8, meddelande efter granskning, 2020-05832

- Nordens Vänner 2 m.fl., meddelande om revidering efter granskning, 2020-15949
- Lejongapet 15, meddelande om revidering efter granskning, 2020-10973
- Aspudden 2:1, meddelande om revidering efter granskning, 2015-17932
- Leveransbox Färgargårdstorget, svar med e-post samt SR 2021/233 bifogad
- Orgelpipan 7, meddelande efter granskning, 2017-02605
- Rivning av 1920 tals hus i Mälarhöjden, svar med e-post samt SR 2022/257 bifogad
- Dalatrappan, svar med e-post
- Strandvägsallén, svar med e-post
- Postgården 1 m.fl. (Årstafältet etapp 3), Dp 2014-15979, meddelande om antagande
- Kyrka på Skinnarviksberget, brevsvaret i papperskopia
- (Signerad) Köttmånglaren 33, nybyggnad av flerbostadshus, 2021-14567-575
- Skönhetsrådets yttrande om Nobelcenter, svar med e-post
- Lillskogen 45 m.fl., meddelande efter granskning, 2018-04943.
- Kannan 16 och Myrstacken 32, svar med e-post
- (Signerad) Astrid 17, förslag till detaljplan, 2022-06229
- Ånn 7 och del av Årsta 1:1, meddelande om granskning, 2017-15931, Granskningsutlåtande GDPR
- Firman 1 m.fl., meddelande efter granskning, 2019-15762
- (Signerad) Spelbomskan 16, fällning av träd, dnr 2022-17459

§ 7

Drevern 1 m.fl., förslag till detaljplan, 2020-00580

Stadsbyggnadskontoret hade genom remiss begärt Skönhetsrådets yttrande över Drevern 1 m.fl., förslag till detaljplan, 2020-00580. Tim Kahlbom, stadsbyggnadskontoret, redogjorde för ärendet.
SR 2022/281

Beslut

Beslöt Skönhetsrådet avstyrka förslag till detaljplan i föreliggande form.

Uppdrogs åt kansliet att besvara ärendet.

Sammanfattning av ärendet

Stadsbyggnadskontoret har upprättat ett planförslag som möjliggör bebyggelse i tre kvarter med cirka 450 bostäder i flerbostadshus, verksamheter i bottenvåning, förskola och parkeringshus. Förslaget genomförande innebär att befintliga dagligvaruhandels- och verksamhetslokaler rivs. Nya gator för gång, cykel och bil skapas och i korsningen av Gamla Tyresövägen och Flygledargatan föreslås en högre byggnad i 16 våningar.

Skönhetsrådet fann att platsen är möjlig att utveckla och bebygga men att exploateringen är för kraftig. Rådet förordade en generell sänkning och mer enhetlig utformning så att den nya bebyggelsen bättre relaterar till de angränsande områdena Skarpnäcksstaden och Norra Sköndal som båda är mycket sammanhållna. Med en jämnare höjd skulle miljön längs gamla Tyresövägen bli lugnare och mer enhetlig. Även materialvalet bör renodlas och förslaget skulle tjäna på att hålla sig till ett eller högst två fasadmateriäl.

I detaljplanen föreslås ett höghus om 16 våningar, byggnaden blir enligt planbeskrivningen ”en fokuspunkt att orientera sig efter (...), markerar entrén till Skarpnäck söderifrån och placeras i ett strategiskt läge vid ett nytt lokalt centrum och mötesplats.” Skönhetsrådet delade inte analysen för placeringen av ett högt hus. Historiskt har skalan sänkts i mötet mellan stadsdelar och högre hus har placerats för att markera centrum eller funktioner av allmänintresse, till exempel tunnelbaneuppgångar. Om varje ny stadsdel markeras med ett höghus skapas en mer svårorienterad stadsmiljö i det större sammanhanget. En lättbegriplig orientering uppnås bäst genom gatunätet vilket är utformat på ett bra sätt i förslaget. Höghuset bör därför utgå.

Av 100 träd inom planområdet avses två ekar skyddas. Önskvärt vore en tydligare redovisning av vad som kommer att hända med de övriga 98 träden inom planområdet. I kvarter B är delen mot Tyresövägen svårt bullerutsatt varför ett hus i avvikande skala (sju- respektive åtta våningar) placeras längs vägen för att skydda mot buller. Rådet ställde sig tveksamt till utformningen i denna del; den västra gaveln ligger för nära de två ekarna, gården blir trång och mötet med radhusbebyggelsen blir alltför hårt. Förslaget bör arbetas om så att det trappar ned mot radhusen och det bör även studeras om kv. B och C kan förskjutas närmare Gamla Tyresövägen. Bullerfrågan bör här hanteras utan tekniska lösningar. Förskolans placering mot ett parkrum samt den förhållandevis generösa friytan är ett positivt inslag i planen. Med gården förlagd utom kvarteret istället för inne på gården undviks konflikter med andra boende. Den lösningen borde kunna studeras i fler av stadens planförslag.

Att uppfylla krav på parkering och tillgänglighet och samtidigt gestalta goda bostadsgårdar innebär svåra avvägningar.

Underbyggda garage begränsar möjligheten att skapa grönskande och lummiga gårdar då bjälklaget inte blir tillräckligt djupt för plantering av större träd. Samtidigt möjliggör garagen bostadsgårdar utan parkering och trafik. Kvarter B får en underbyggd gård medan kvarter A byggs direkt på mark utan underliggande parkeringsgarage, men för att klara tillgänglig angöring och parkering i kvarter A blir gården i stora delar hårdgjord. Dessutom löper ett allmänt stråk rakt igenom kvarteret vilket är olyckligt eftersom många studier visar att bostadsgårdar som utformas främst för de boende upplevs som tryggare och används i högre utsträckning. Stadens egna krav innebär att all parkering i samband med ny bebyggelse måste lösas på fastighetsmark. Konsekvensen av detta kan innebära underbyggt garage, eller angöring och parkering för rörelsehindrade på bostadsgården, med mer eller mindre hårdgjorda ytor på gården. I båda fallen påverkas bostadsgårdarna negativt. Med högre ambitioner för mobilitet samt lägre p-tal skulle garagen kunna undvikas och gränsen för tillgänglig angöring ändå kunna uppnås.

Slutligen ansåg Skönhetsrådet att det principiellt är bra att ett parkeringshus redovisas i planen men att det är svårt att tillstyrka utan att se något gestaltungsförslag. Hur parkeringshuset utformas är av stor vikt givet dess synliga läge såsom varande porten in från Tyresövägen.

Handlingar i ärendet

- SR 2022/281-12 Samrådsbrev
- SR 2022/281-15 Plankarta samråd
- SR 2022/281-3 Ekologisk rådgivning
- SR 2022/281-7 Planbeskrivning samråd
- SR 2022/281-8 Trädinventering
- SR 2022/281-11 Trafikutredning
- SR 2022/281-2 Bilaga 2 - fördjupad besiktning
- SR 2022/281-4 Detaljerad riskanalys
- SR 2022/281-5 PM Geoteknik
- SR 2022/281-6 Historisk inventering av föroreningsituation
- SR 2022/281-9 Dagvattenutredning
- SR 2022/281-13 PM Parkering och mobilitet
- SR 2022/281-14 Trafik- och verksamhetsbullenutredning
- SR 2022/281-16 Bilaga 1 - Illustrationsmaterial
- SR 2022/281-10 Skyfallsutredning

§ 8**Rådet: Seminarium 2022, "Kampen om marken - exploateringsekonomi, markpolitik och hållbar utveckling"**

SR 2022/193

Beslut

Erinrades att rådets seminarium genomfördes 2022.11.15.

Tackade ordförande på rådets vägnar Susanne Höglin för redogörelsen.

Lades ärendet till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Susanne Höglin redogjorde för svaren i utvärderingen som genomfördes efter seminariet. Hälften av deltagarna svarade och även om det fanns några frågor om programmet och föredragarna var huvudparten mycket nöjda med såväl upplägget som genomförandet.

§ 9**Sekreteraren informerar****Sammanfattning av ärendet**

Bjöd sekreteraren in alla ledamöter till kansliet efter delegationssammanträdet 12 december där en liten julavslutning med glögg och pepparkakor väntar.

Erinrade sekreteraren om att de ledamöter som vet om att de inte kommer att sitta kvar under nästa mandatperiod behöver lämna tillbaka sin iPad, sladd mm. Förslagsvis kan detta göras i samband med julavslutningen.

Informerade sekreteraren om att han ska träffa stadsbyggnadsborgarrådet Jan Valeskog 20 december. Tilläggas kan även att vice ordförande i stadsbyggnadsnämnden nu utsetts och att det blir Karin Ernlund som får den posten.

Sekreteraren informerade om att ett diskussionsmöte då rådet kan lyfta frågor planeras till början av nästa år, förslagsvis 20 februari alternativt 20 mars.

Erinrade sekreteraren om att rådets kommande utflykt 15 juni kommer att inledas med rundvandring i Stadshuset med anledning av 100-årsjubileumet som firas under 2023.

§ 10 **Övriga frågor**

Sammanfattning av ärendet

Diskuterade ledamot M Lönnroth aktuell stadsbyggnadslitteratur, bl.a. Alexis Pontviks Stenstadens särprägel; Stenstadens förstörelse.

§ 11 **Sköndal 2:1, förslag till detaljplan för ny drivmedelsstation invid Gubbängsmotet, 2018-16967** SR 2022/254

Beslut

Anmäldes för formellt beslut ärende hänskjutet vid delegationssammanträde 2022.11.21 (§2).

§ 12 **Riksskattmästaren 18 m.fl., förslag till detaljplan 2022-00234.** SR 2022/258

Beslut

Anmäldes för formellt beslut ärende hänskjutet vid delegationssammanträde 2022.11.21 (§3).

§ 13

**Åkeshov 1:1, 2 m.fl., förslag till detaljplan för
studentbostäder intill kv Fammen, 2017-17450**

SR 2022/237

Beslut

Anmäldes för formellt beslut ärende hänskjutet vid
delegationsammansammanträde 2022.11.21 (§4).

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Inga Margareta,Varg	2022-12-08
Magnus Henrik Erkki,Nerlund	2022-12-08
Bengt Anders,Johnson	2022-12-08
Monica Christina,Hector	2022-12-08